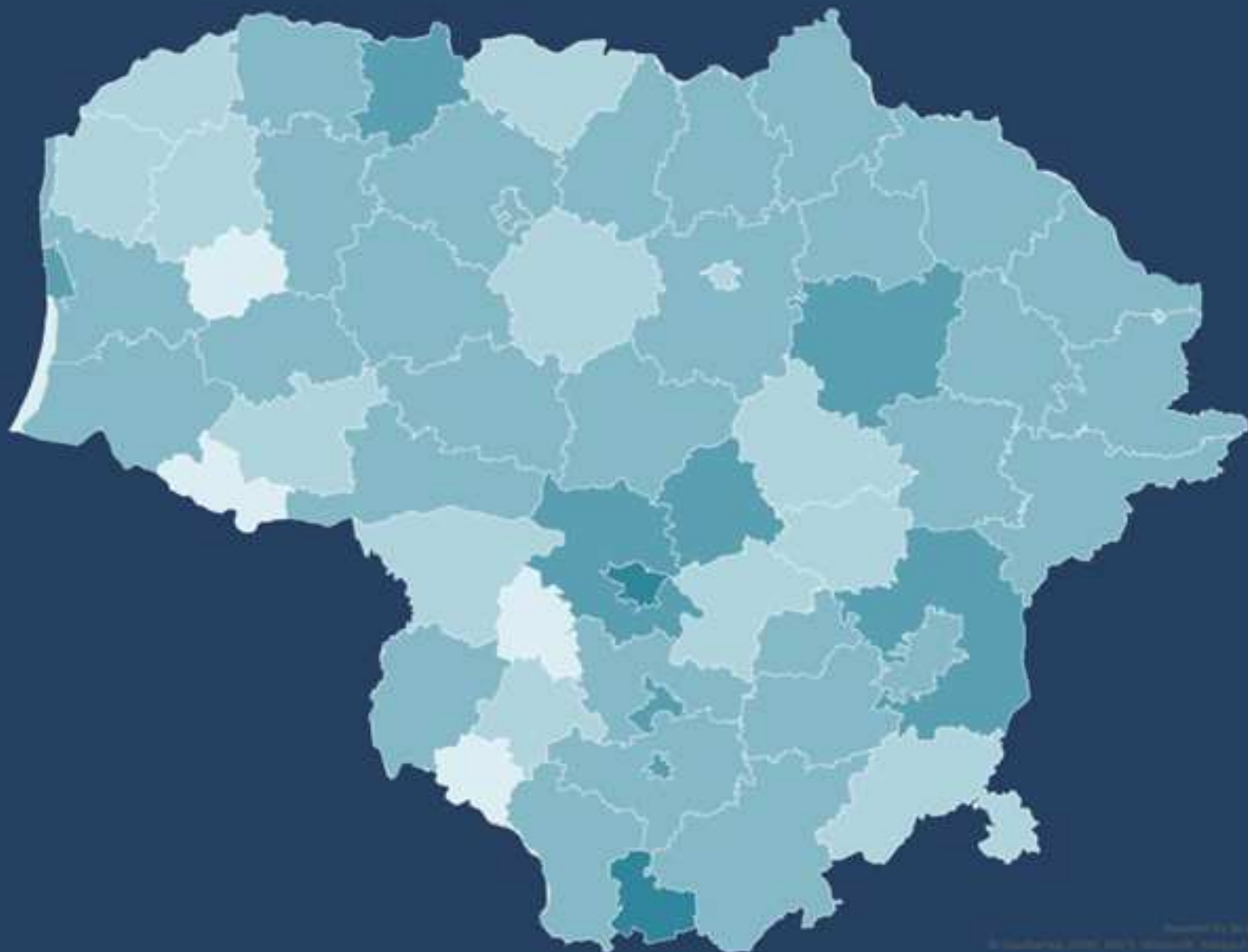

Viešoji įstaiga
Lietuvos energetikos agentūra

**Savivaldybių darnios
plėtros pažangos
vertinimas 2019**

Savivaldybių darnios plėtros pažangos vertinimą 2019 metais atliko:

Tadas Norvydas (vertinimo vadovas)

Vytautas Abrutis

Aušra Kliukaitė

Ižanga

Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau – Agentūra) 2019 metais atliko pirmąjį savivaldybių vertinimą pagal savivaldybių pasiektą pažangą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse.

Vertinimui naudota savivaldybių, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Merų pakto dėl klimato ir energetikos, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Teisės aktų registro, Lietuvos statistikos departamento, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro, viešosios įstaigos Būsto energijos taupymo agentūros interneto svetainėse paskelbta ir kita viešai prieinama informacija.

Vertinimas atliktas vadovaujantis Agentūros parengtu Savivaldybių darnios plėtros indeksavimo aprašu, 2019 m., (toliau – Aprašas, skelbiamas kartu su šiuo vertinimu Agentūros interneto svetainėje¹) kuriame pateiktas savivaldybių palyginimui pasirinktų kriterijų sąrašas ir kiekvienam kriterijui priskirtas balas.

Apraše savivaldybių palyginimo tikslais bendradarbiaujant su energetikos ekspertais pasirinkti kriterijai, kurie leidžia įvertinti savivaldybių vaidmenį didinant energijos vartojimo efektyvumą, skatinant atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą bei atitinkamai keičiant jos teritorijoje gyvenančių žmonių elgseną. Kiekvienam kriterijui nustatytas maksimalus balas, atsižvelgiant į galimą kriterijaus poveikį didinti energijos vartojimo efektyvumą ir skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą.

Savivaldybių vertinimas pagal kriterijus

1. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Merų paktas“

Europos Sąjungos merų paktas dėl klimato ir energetikos² (toliau – Merų paktas) vienija tūkstančius vietos valdžios institucijų, savanoriškai įsipareigojusių įgyvendinti Europos Sąjungos klimato ir energetikos tikslus. Merų pakto iniciatyva buvo įgyvendinta 2008 m. Europoje, siekiant surinkti vietos valdžios institucijas, savanoriškai įsipareigojančias pasiekti ir viršyti Europos Sąjungos nustatytus su klimatu ir energija susijusius tikslus. Tai buvo ne tik pirma tokio pobūdžio „iš apačios į viršų“ metodo energijos ir klimato veiksmų iniciatyva, bet ir sėkmės praktika.

Joje jau dalyvauja daugiau nei 7000 vietos ir regionų valdžios institucijų iš 57 šalių, naudojančių daugybės pasaulinio masto suinteresuotųjų šalių judėjimo privalumus bei techninę ir metodologinę pagalbą, siūlomą tam tikslui skirtų biurų.

Globalinis merų paktas naudojasi patirtimi, sukaupta per pastaruosius aštuonerius metus Europoje ir kitur bei remiasi pagrindiniais iniciatyvos sėkmės veiksniais: savo „iš apačios į viršų“ metodo valdymo būdu, daugiapakopiu bendradarbiavimo modeliu bei į kontekstą orientuota veiksmų sistema.

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 11.

Atlikto vertinimo metu nustatyta, kad Lietuvoje tik 16 iš 60 savivaldybių (27 proc.) yra savanoriškai įsipareigojusios įgyvendinti Europos Sąjungos klimato ir energetikos tikslus, – yra pasirašiusios Merų paktą, iš kurių 14 yra parengusios tvarios energetikos veiksmų planus, o 3 yra parengusios ir stebėsenos ataskaitas. Daugiausia pasiekusiomis laikytinos Akmenės r., Kauno m. ir Vilniaus m. savivaldybės, kurios surinko maksimalų galimą balų skaičių (11 balų). Apie tai daugiau informacijos teikiama 1 lentelėje.

¹<https://www.ena.lt/>

²biuras Briuselyje: Covenant of Mayors Office, 63-67 rue d’Arlon, 1040 Brussels, Belgium

1 lentelė. Lietuvos savivaldybių veikla įgyvendinant Europos Sąjungos klimato ir energetikos tikslus pagal Merų paktą

Eil. Nr.	Savivaldybė	Merų paktas			
		pasirašytas	parengtas tvarios energetikos veiksmų planas	parengta stebėsenos ataskaita	viso balų (↓)
	<i>Maksimalus balų skaičius</i>	2	3	6	11
1	Akmenės r.	2	3	6	11
2	Kauno m.	2	3	6	11
3	Vilniaus m.	2	3	6	11
4	Anykščių r.	2	3		5
5	Elektrėnų	2	3		5
6	Jurbarko r.	2	3		5
7	Kauno r.	2	3		5
8	Pakruojo r.	2	3		5
9	Šilalės r.	2	3		5
10	Šilutės r.	2	3		5
11	Telšių r.	2	3		5
12	Trakų r.	2	3		5
13	Utenos r.	2	3		5
14	Vilkaviškio r.	2	3		5
15	Jonavos r.	2			2
16	Panevėžio m.	2			2

Detalesnės informacijos apie Merų paktą ir Lietuvos savivaldybių bei kitų šalių vietos valdžios institucijų indėlį siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos klimato ir energetikos tikslus galima rasti interneto svetainėje adresu <https://www.merupaktas.eu/>.

2. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „AEI naudojimo plėtros veiksmų planas“

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. [XI-1375](#) 57 str. „Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planai“ nustatyta, kad savivaldybės pasitvirtina ir viešai skelbia savo 2011–2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus, kuriuose įvertina esamą padėtį ir nusistato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslus ir priemones šiems tikslams pasiekti. Savivaldybės ne vėliau kaip 2012 m. rugpjūčio 31 d., o vėliau kiekvienais metais rengia ir viešai skelbia atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimo rezultatų ataskaitas.

Pagal minėto įstatymo 66 str. „Įstatymo įgyvendinimas“, savivaldybės ne vėliau kaip iki 2011 m. liepos 1 d. privalėjo parengti, patvirtinti ir paskelbti savo 2011–2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus. Be to, parengtus minėtų planų projektus prieš jų patvirtinimą reikėjo suderinti su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija³.

Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimas finansuojamas iš savivaldybių biudžetuose patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių bei lėšų.

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 12.

Vadovaujantis viešai prieinama informacija nustatyta, kad tik 27 savivaldybės yra pasirengusios savo atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus arba tuo tikslu atliktos studijos [tik šio pirmojo vertinimo metu studijos prilyginamos veiksmų planams], o viešai paskelbtų atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų

³Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2011 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1217 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą“ įgaliavo Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją derinti savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų projektus

įgyvendinimo rezultatų kasmetinių ataskaitų nerasta. Suvestinė informacija teikiama 2 lentelėje.

2 lentelė. Lietuvos savivaldybių veikla rengiant ir įgyvendinant AEI naudojimo plėtros veiksmų planus

Eil. Nr.	Savivaldybė	AEI naudojimo plėtros veiksmų planas			Eil. Nr.	Savivaldybė	AEI naudojimo plėtros veiksmų planas		
		parengtas ir paskelbtas	parengtos ir paskelbtos kasmetinės ataskaitos	viso balų (↓)			parengtas ir paskelbtas	parengtos ir paskelbtos kasmetinės ataskaitos	viso balų (↓)
	<i>Maks. balų skaičius</i>	6	6	12		<i>Maks. balų skaičius</i>	6	6	12
1	Alytaus m.	6		6	15	Mažeikių r.	6		6
2	Alytaus r.	6		6	16	Panevėžio r.	6		6
3	Anykščių r.	6		6	17	Pasvalio r.	6		6
4	Birštono r.	6		6	18	Raseinių r.	6		6
5	Biržų r.	6		6	19	Rokiškio r.	6		6
6	Druskininkų	6		6	20	Skuodo r.	6		6
7	Jonavos r.	6		6	21	Šilalės r.	6		6
8	Kauno m.	6		6	22	Telšių r.	6		6
9	Kauno r.	6		6	23	Ukmergės r.	6		6
10	Kėdainių r.	6		6	24	Varėnos r.	6		6
11	Kelmės r.	6		6	25	Vilniaus m.	6		6
12	Klaipėdos m.	6		6	26	Vilniaus r.	6		6
13	Klaipėdos r.	6		6	27	Zarasų r.	6		6
14	Lazdijų r.	6		6					

Šio vertinimo metu visos Lietuvos savivaldybės privalėjo turėti iki 2011 m. liepos 1 d. parengtus, su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija suderintus, patvirtintus ir viešai paskelbtus savo 2011–2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus bei, skaičiuojant nuo 2012 m. rugpjūčio 31 d., kiekvienais metais parengtas ir viešai paskelbtas minėtų atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimo rezultatų ataskaitas (viso – 8-erių metų kasmetines ataskaitas).

Atkreiptinas savivaldybių dėmesys į tai, kad Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatomis įgyvendinti skirtame, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ patvirtintame Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plane savivaldybėms numatyta priemonė (Nr. 1.1.5.1) – parengti ir patvirtinti savivaldybių 2021–2031 m. atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo veiksmų planus, kuriuose būtų nustatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai ir priemonės šiems tikslams pasiekti, atsižvelgiant į poveikį aplinkos oro kokybei.

3. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Renovuotų daugiabučių dalis“

Lietuvos savivaldybėse daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija (dar vadinama atnaujinimu, modernizavimu) pagal savivaldybių programas ir gyventojų iniciatyvas vertinta tik 2013–2019 m. laikotarpiu, vadovaujantis 2019 m. rugsėjo 13 d. duomenimis⁴, kuriuos viešai yra skelbusi viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra, ir Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo turto registre įregistruotų statinių apskaitos duomenimis 2018 m. sausio 1 d.

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 20.

Vertinant daugiabučių gyvenamųjų namų renovaciją Lietuvos savivaldybėse 2013–2019 m. laikotarpiu (3 lentelė), paaiškėjo, kad daugiausia renovuotų namų yra Birštono, Druskininkų m. ir Ignalinos r. savivaldybėse. Šioje srityje pasiekta pažanga dar paminėtinos

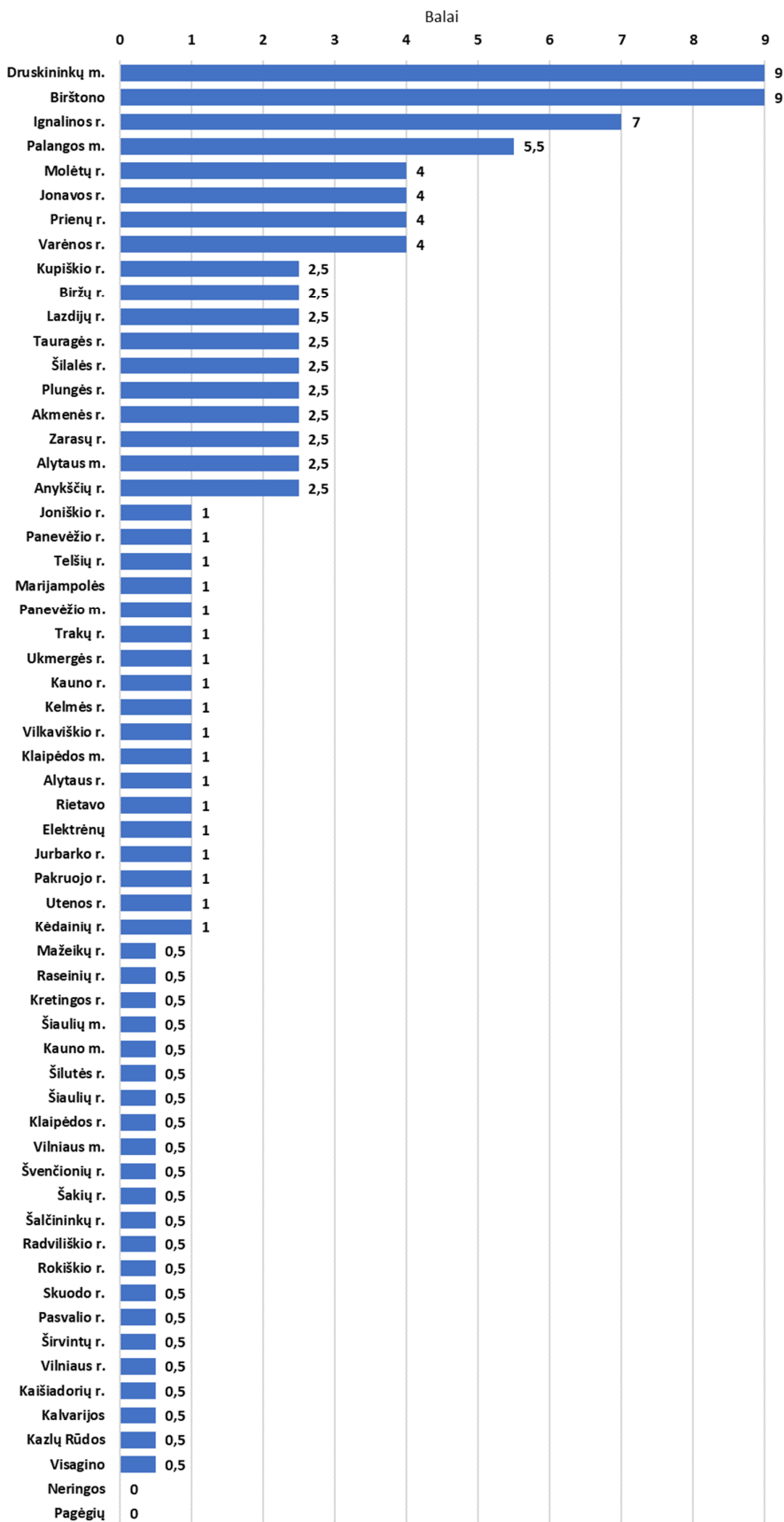
⁴<http://betalt.lt/doclib/6gqrgxhxr5zfvsaeardn3np1pmub14dyt>

Palangos m., Jonavos r., Varėnos r., Molėtų r. ir Prienų r. savivaldybės. Neringos ir Pagėgių savivaldybėse aptariamuoju laikotarpiu nebuvo renovuotų daugiabučių gyvenamųjų namų.

3 lentelė. Daugiabučių gyvenamųjų namų renovavimo veikla Lietuvos savivaldybėse 2013–2019 m. laikotarpiu

Eil. Nr.	Savivaldybė	Renovuotų daugiabučių dalis		Eil. Nr.	Savivaldybė	Renovuotų daugiabučių dalis	
		proc.	balais (↓)			proc.	balais (↓)
		<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>	
		20				20	
1	Druskininkų m.	42,04	9,0	31	Rietavo	6,63	1,0
2	Birštono	41,79	9,0	32	Elektrėnų	6,58	1,0
3	Ignalinos r.	30,90	7,0	33	Jurbarko r.	6,44	1,0
4	Palangos m.	25,00	5,5	34	Pakruojo r.	6,21	1,0
5	Molėtų r.	16,03	4,0	35	Utenos r.	5,70	1,0
6	Jonavos r.	15,97	4,0	36	Kėdainių r.	5,21	1,0
7	Prienų r.	15,23	4,0	37	Mažeikių r.	5,00	0,5
8	Varėnos r.	15,04	4,0	38	Raseinių r.	4,66	0,5
9	Kupiškio r.	14,29	2,5	39	Kretingos r.	4,50	0,5
10	Biržų r.	12,70	2,5	40	Šiaulių m.	4,39	0,5
11	Lazdijų r.	12,69	2,5	41	Kauno m.	3,80	0,5
12	Tauragės r.	12,38	2,5	42	Šilutės r.	3,56	0,5
13	Šilalės r.	12,00	2,5	43	Šiaulių r.	3,54	0,5
14	Plungės r.	11,78	2,5	44	Klaipėdos r.	3,45	0,5
15	Akmenės r.	11,44	2,5	45	Vilniaus m.	3,38	0,5
16	Zarasų r.	11,11	2,5	46	Švenčionių r.	3,25	0,5
17	Alytaus m.	10,67	2,5	47	Šakių r.	3,14	0,5
18	Anykščių r.	10,58	2,5	48	Šalčininkų r.	3,02	0,5
19	Joniškio r.	9,80	1,0	49	Radviliškio r.	2,87	0,5
20	Panevėžio r.	9,47	1,0	50	Rokiškio r.	2,46	0,5
21	Telšių r.	9,08	1,0	51	Skuodo r.	2,44	0,5
22	Marijampolės	8,79	1,0	52	Pasvalio r.	2,11	0,5
23	Panevėžio m.	8,76	1,0	53	Širvintų r.	1,74	0,5
24	Trakų r.	8,05	1,0	54	Vilniaus r.	1,74	0,5
25	Ukmergės r.	7,90	1,0	55	Kaišiadorių r.	1,51	0,5
26	Kauno r.	7,85	1,0	56	Kalvarijos	1,23	0,5
27	Kelmės r.	7,67	1,0	57	Kazlų Rūdos	0,58	0,5
28	Vilkaviškio r.	7,55	1,0	58	Visagino	0,42	0,5
29	Klaipėdos m.	7,42	1,0	59	Neringos	0,00	0,0
30	Alytaus r.	6,95	1,0	60	Pagėgių	0,00	0,0

Renovuotų daugiabučių gyvenamųjų namų dalies pasiskirstymas 2013–2019 m. laikotarpiu balais savivaldybėse pateiktas 1 paveiksle.

1 pav. *Renovuotų daugiabučių dalies 2013–2019 m. pasiskirstymas savivaldybėse (balai)*

2013–2019 metų laikotarpiu vyrauja po 0,5 balo (22 savivaldybės), 1 balą (18 savivaldybių) ir po 2,5 balo (10 savivaldybių) surinkusios savivaldybės iš 20 galimų balų.

Patikimos informacijos apie daugiabučių gyvenamųjų namų renovaciją, vykusią iki 2013 m., nepavyko surasti, todėl buvo kreiptasi į Lietuvos savivaldybių asociaciją. Iš šios asociacijos tinkamų vertinimui duomenų apie savivaldybėse vykusį renovacijos procesą nebuvo gauta, nes savivaldybės į šį procesą įsijungė po 2013 m., o iki tol daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija vyko išimtinai gyventojų iniciatyva ir vertinimui tinkamų duomenų apie to meto renovacijos procesą nėra sukaupta.

Norint įvertinti daugiabučių gyvenamųjų namų renovacijos procesą iki 2013 m., tenka vadovautis tokias informacijos šaltiniais, kaip publikacijos internete, spaudoje, televizijos laidos, seminarai, kt. Jais remiantis galima teigti, kad Lietuvos keturios savivaldybės – Birštono, Druskininkų, Ignalinos r. ir Molėtų r. – iki 2013 m. buvo daugiabučių gyvenamųjų namų renovacijos lyderiai. Šiose savivaldybėse renovuotų daugiabučių gyvenamųjų namų skaičius, lyginant su nerenovuotais daugiabučiais namais, sudaro daugiau nei trečdalį, o Ignalinoje 2019 m. baigiami renovuoti visi seni daugiabučiai gyvenamieji namai.

4. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Vidutinė šilumos kaina“

Kriterijui „Vidutinė šilumos kaina“ balai yra skiriami atsižvelgiant į tai, kiek savivaldybėje 2019 m. IV ketvirtyje šilumos kaina gyventojams yra didesnė ar mažesnė už to paties laikotarpio vidutinę šilumos kainą Lietuvoje (5,88 ct/kWh).

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 8.

Atlikto vertinimo metu (naudoti 2019 m. IV ketvirčio duomenys) nustatyta, kad palankiausia (mažiausia) šilumos kaina gyventojams buvo Utenos r. savivaldybėje (8 balai) (4 lentelė, 2 pav.), paminėtinos nedaug atsilikusios Alytaus m., Birštono, Jurbarko r., Kauno m., Kauno r., Šiaulių m., Šiaulių r., Šilutės r. ir Vilniaus m. savivaldybės, surinkusios po 7 balus iš 8 galimų balų. Didžiausia šilumos kaina už vidutinę gyventojams nustatyta Neringos ir Pagėgių savivaldybės gyventojams (0 balų), nedaug geresnė situacija Biržų r. savivaldybėje, todėl šiai savivaldybei skirtas 1 (vienas) balas.

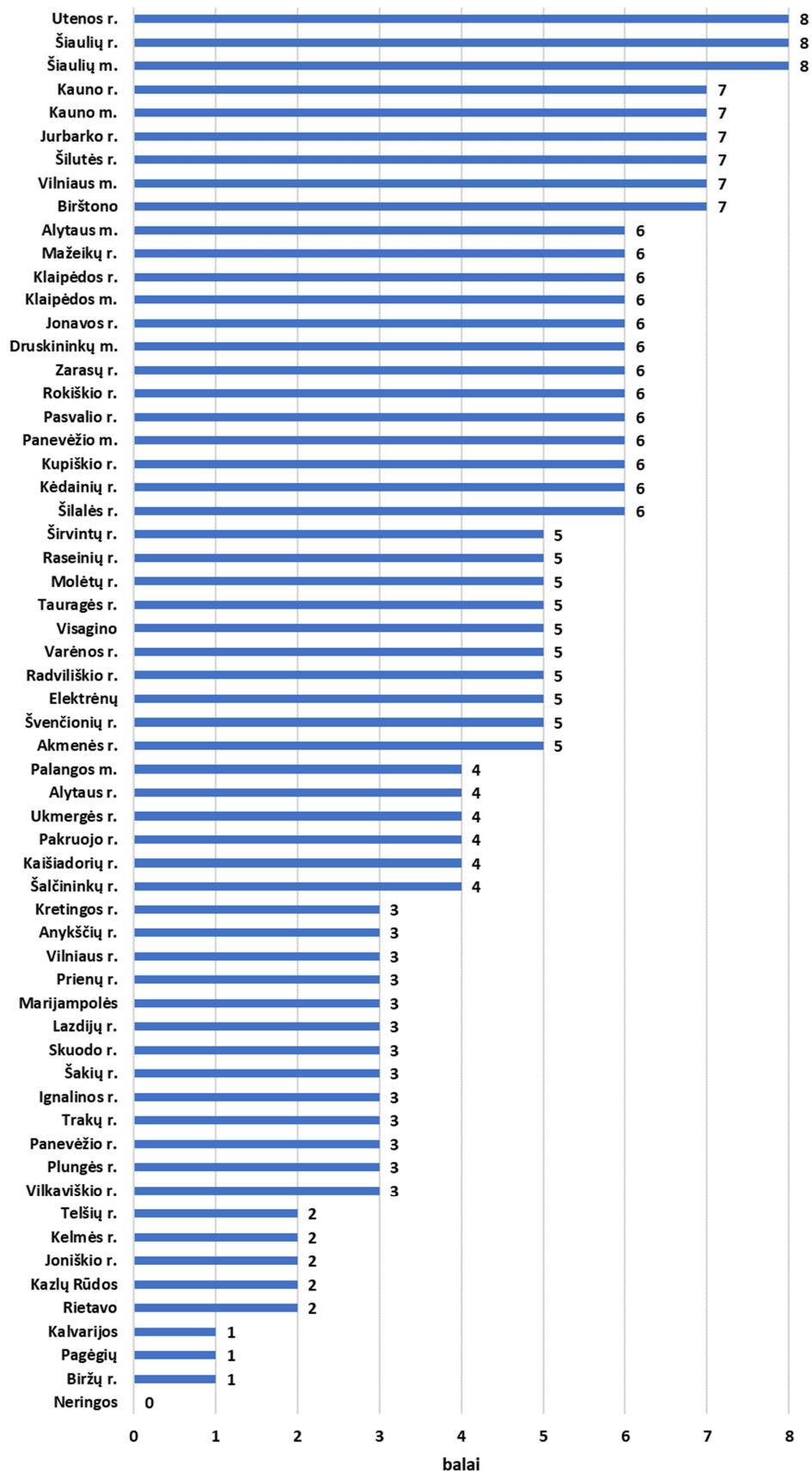
4 lentelė. Vidutinės 2019 m. IV ketvirčio šilumos kainos vertinimas Lietuvos savivaldybėse

Eil. Nr.	Savivaldybė	Vidutinė šilumos kaina		Eil. Nr.	Savivaldybė	Vidutinė šilumos kaina	
		ct/kWh	balai (↓)			ct/kWh	balai (↓)
		<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>	
			8				8
1	Utenos r.	3,87	8,0	31	Švenčionių r.	5,46	5,0
2	Šiaulių m.	4,23	8,0	32	Akmenės r.	5,53	5,0
3	Šiaulių r.	4,23	8,0	33	Palangos m.	5,68	4,0
4	Jurbarko r.	4,45	7,0	34	Alytaus r.	5,78	4,0
5	Kauno m.	4,45	7,0	35	Ukmergės r.	5,81	4,0
6	Kauno r.	4,45	7,0	36	Pakruojo r.	5,82	4,0
7	Vilniaus m.	4,50	7,0	37	Kaišiadorių r.	5,97	4,0
8	Šilutės r.	4,50	7,0	38	Šalčininkų r.	6,01	4,0
9	Birštono	4,52	7,0	39	Kretingos r.	6,19	3,0
10	Alytaus m.	4,87	6,0	40	Vilniaus r.	6,24	3,0
11	Mažeikių r.	4,88	6,0	41	Anykščių r.	6,24	3,0
12	Klaipėdos m.	4,95	6,0	42	Prienų r.	6,27	3,0
13	Klaipėdos r.	4,95	6,0	43	Marijampolės	6,32	3,0
14	Jonavos r.	5,00	6,0	44	Lazdijų r.	6,40	3,0
15	Druskininkų m.	5,11	6,0	45	Skudo r.	6,59	3,0
16	Kėdainių r.	5,15	6,0	46	Šakių r.	6,61	3,0
17	Kupiškio r.	5,15	6,0	47	Ignalinos r.	6,65	3,0
18	Panevėžio m.	5,15	6,0	48	Trakų r.	6,77	3,0
19	Pasvalio r.	5,15	6,0	49	Panevėžio r.	6,83	3,0
20	Rokiškio r.	5,15	6,0	50	Plungės r.	7,03	3,0
21	Zarasų r.	5,15	6,0	51	Vilkaviškio r.	7,05	3,0
22	Šilalės r.	5,22	6,0	52	Telšių r.	7,15	2,0

Eil. Nr.	Savivaldybė	Vidutinė šilumos kaina		Eil. Nr.	Savivaldybė	Vidutinė šilumos kaina	
		ct/kWh	balai (↓)			ct/kWh	balai (↓)
		<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>	
		8				8	
23	Širvintų r.	5,27	5,0	53	Kelmės r.	7,18	2,0
24	Raseinių r.	5,32	5,0	54	Joniškio r.	7,28	2,0
25	Molėtų r.	5,34	5,0	55	Kazlų Rūdos	7,35	2,0
26	Tauragės r.	5,35	5,0	56	Rietavo	7,41	2,0
27	Visagino	5,41	5,0	57	Kalvarijos	8,16	1,0
28	Radviliškio r.	5,43	5,0	58	Pagėgių	8,36	1,0
29	Varėnos r.	5,43	5,0	59	Biržų r.	8,97	1,0
30	Elektrėnų	5,45	5,0	60	Neringos	9,97	0,0

Vidutinės šilumos kainos balų pasiskirstymas 2019 m. IV ketvirtyje savivaldybėse vaizdžiai pateiktas 2 paveiksle.

2 pav. Vidutinės šilumos kainos pasiskirstymas 2019 m. IV ketvirtyje savivaldybėse (balais)

Vyrauja po 3 balus (šilumos kaina – $+0,21 \div +1,21 \text{ ct/kWh}^5$) (13 savivaldybių) ir po 6 balus (šilumos kaina $-0,65 \div -1,08 \text{ ct/kWh}$) (13 savivaldybių) iš 8 galimų balų surinkusios savivaldybės, dar kiek didesnę grupę sudaro 5 balus surinkusios 9 savivaldybės (šilumos kaina $-0,21 \div -0,64 \text{ ct/kWh}$).

5. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Biokuro pajėgumų išnaudojimas“

Šis „Biokuro pajėgumų išnaudojimo“ kriterijus padeda įvertinti, ar savivaldybės teritorijoje šilumos gamybos šaltinių instaliuotoji galia atitinka tos savivaldybės maksimalų šilumos galios poreikį⁶, ar minėti šilumos gamybos šaltiniai yra / gali būti racionaliai panaudojami energijai gaminti. Kriterijus vertina tik biokuro (kaip pigiausios kuro rūšies) įrenginių instaliuotąją galią ir jos santykį su maksimaliu šilumos galios poreikiu ir yra išreiškiamas kaip instaliuotos biokuro įrenginių galios ir maksimalaus šilumos galios poreikio santykis.

Pagal šį kriterijų balai skiriami atsižvelgiant į šilumos poreikio trukmės kreivę ir kokią šilumos galios poreikio dalį galima tenkinti biokuro įrenginiais. Biokuro pajėgumų panaudojimas laikomas optimaliu, kai jis siekia 65–75 proc. savivaldybės maksimalaus šilumos galios poreikio.

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 13.

Balai buvo skiriami pagal Apraše šiam kriterijui pateiktas reikšmes (5.1 lent.).

5.1 lentelė. Biokuro pajėgumų išnaudojimo kriterijui skiriami balai

Biokuro pajėgumų išnaudojimas, proc.	Balas
>100	5
90–100	7
80–90	9
75–80	12
65–75	13
60–65	11
50–60	10
40–50	9
30–40	8
20–30	7
10–20	3
5–10	1
0–5	0

Vertinant biokuro pajėgumų naudojimą šilumos gamybai Lietuvos savivaldybėse 2019 m. (5.2 lentelė), paaiškėjo, kad už optimalų biokuro pajėgumų panaudojimą maksimalų balų skaičių (13) gavo trys savivaldybės – Biržų r., Kauno r. ir Trakų r. Nedaug atsiliko, viršydamos optimalų intervalą, Elektrėnų ir Prienų r. savivaldybės, gavusios po 12 balų iš 13 galimų. Iš vertintų savivaldybių mažiausiai balų (po 0) surinko Klaipėdos r. savivaldybė, nes biokuro pajėgumų išnaudojimas tesiekia 3,34 proc. Vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos skelbiama informacija⁷, Kalvarijos, Neringos ir Pagėgių sav. nėra

⁵Iyginant su vidutine šilumos kaina Lietuvoje – 6,00 ct/kWh (2019-12-01)

⁶tai, kaip apibrėžta Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto [svetainėje](#), šilumos gamybos šaltinių galia, leidžianti šilumos tiekėjui užtikrinti per paskutinius 3 metus fiksuotą maksimalų galios poreikį ir užtikrinti papildomą galios kiekį, atitinkantį konkrečioje sistemoje esančio didžiausio katilo galią, tačiau ne didesnę kaip 30 proc. maksimalios galios sistemoje

⁷<https://www.vert.lt/siluma/Puslapiai/silumos-zemelapis/silumos-zemelapis.aspx>

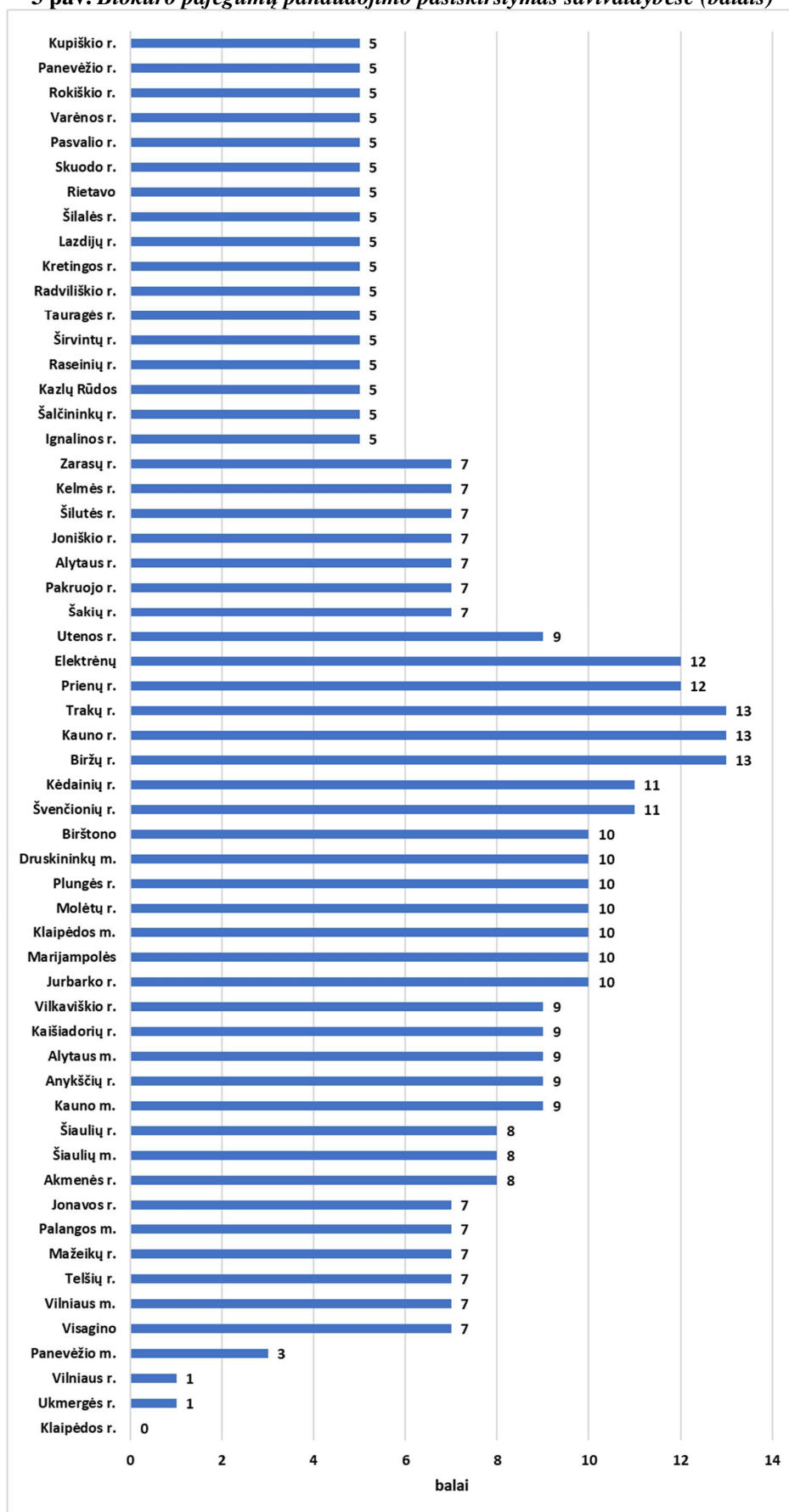
nustatytas maksimalus šilumos galios poreikis⁸, todėl šios savivaldybės pagal kriterijų „Biokuro pajėgumų išnaudojimas“ nebuvo vertinamos (balai neskirti).

5.2 lentelė. Biokuro pajėgumų panaudojimo Lietuvos savivaldybėse vertinimas

Eil. Nr.	Savivaldybė	Biokuro pajėgumų panaudojimas		Eil. Nr.	Savivaldybė	Biokuro pajėgumų panaudojimas	
		proc.	balai (↓)			proc.	balai (↓)
		<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>13</i>	
1	Biržų r.	66,71	13,0	31	Šakių r.	93,00	7,0
2	Kauno r.	67,51	13,0	32	Šilutės r.	96,70	7,0
3	Trakų r.	72,66	13,0	33	Telšių r.	23,00	7,0
4	Elektrėnų	79,95	12,0	34	Vilniaus m.	21,22	7,0
5	Prienų r.	78,40	12,0	35	Visagino	20,26	7,0
6	Kėdainių r.	62,67	11,0	36	Zarasų r.	97,70	7,0
7	Švenčionių r.	60,30	11,0	37	Ignalinos r.	104,65	5,0
8	Birštono	59,52	10,0	38	Kazlų Rūdos	108,11	5,0
9	Druskininkų m.	56,12	10,0	39	Kretingos r.	131,82	5,0
10	Jurbarko r.	51,90	10,0	40	Kupiškio r.	1432,50	5,0
11	Klaipėdos m.	53,12	10,0	41	Lazdijų r.	165,25	5,0
12	Marijampolės	52,06	10,0	42	Panevėžio r.	334,50	5,0
13	Molėtų r.	54,08	10,0	43	Pasvalio r.	226,50	5,0
14	Plungės r.	55,60	10,0	44	Radviliškio r.	125,50	5,0
15	Alytaus m.	43,43	9,0	45	Raseinių r.	112,40	5,0
16	Anykščių r.	42,91	9,0	46	Rietavo	184,80	5,0
17	Kaišiadorių r.	48,36	9,0	47	Rokiškio r.	242,70	5,0
18	Kauno m.	42,41	9,0	48	Skuodo r.	188,40	5,0
19	Utenos r.	85,40	9,0	49	Šalčininkų r.	106,70	5,0
20	Vilkaviškio r.	48,80	9,0	50	Šilalės r.	182,20	5,0
21	Akmenės r.	36,59	8,0	51	Širvintų r.	114,40	5,0
22	Šiaulių m.	40,00	8,0	52	Tauragės r.	124,80	5,0
23	Šiaulių r.	40,00	8,0	53	Varėnos r.	239,00	5,0
24	Alytaus r.	95,81	7,0	54	Panevėžio m.	13,90	3,0
25	Jonavos r.	27,96	7,0	55	Ukmergės r.	6,28	1,0
26	Joniškio r.	96,12	7,0	56	Vilniaus r.	7,71	1,0
27	Kelmės r.	96,77	7,0	57	Klaipėdos r.	3,43	0,0
28	Mažeikių r.	26,98	7,0	58	Kalvarijos	—	—
29	Pakruojo r.	94,93	7,0	59	Neringos	—	—
30	Palangos m.	27,00	7,0	60	Pagėgių	—	—

⁸informacija apie maksimalų šilumos galios poreikį savivaldybėse, kuriose veikia tik mažiau nei 10 GWh per metus realizuojantys šilumos tiekėjai, nerenkama ir neskelbiama, kadangi neretai minėti tiekėjai netgi neturi techninių galimybių šį poreikį fiksuoti

3 pav. Biokuro pajėgumų panaudojimo pasiskirstymas savivaldybėse (balais)

Matyti (3 pav.), kad vyrauja po 5 balus (17 savivaldybių) ir po 7 balus (13 savivaldybių) iš 13 galimų balų surinkusios savivaldybės.

6. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Savivaldybių darnios plėtros projektai“

Šis kriterijus pasirinktas siekiant įvertinti ir paskatinti savivaldybių iniciatyvumą savanoriškai imtis veiksmų, kurie didina savivaldybių teritorijose energijos vartojimo efektyvumą ir (arba) skatina atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti plėtrą, didina gyventojų apšviestumą ir sąmoningumą aplinkos taršos mažinimo ir kt. darnios plėtros klausimais.

2019 m. savivaldybės įgyvendino tokius darnios plėtros projektai, kaip antai:

- efektyvus gatvių apšvietimas;
- dviračių ir pėščiųjų takų įrengimas (darnaus judumo priemonės);
- daugiabučių gyvenamųjų namų renovacija;
- atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo energijai gaminti plėtra.

Už kiekvieną darnios plėtros projektą, kuris turi apčiuopiamą naudą ir pakankamai prisideda prie minėtų tikslų, yra skiriamas 1 balas (1 projektas – 1 balas).

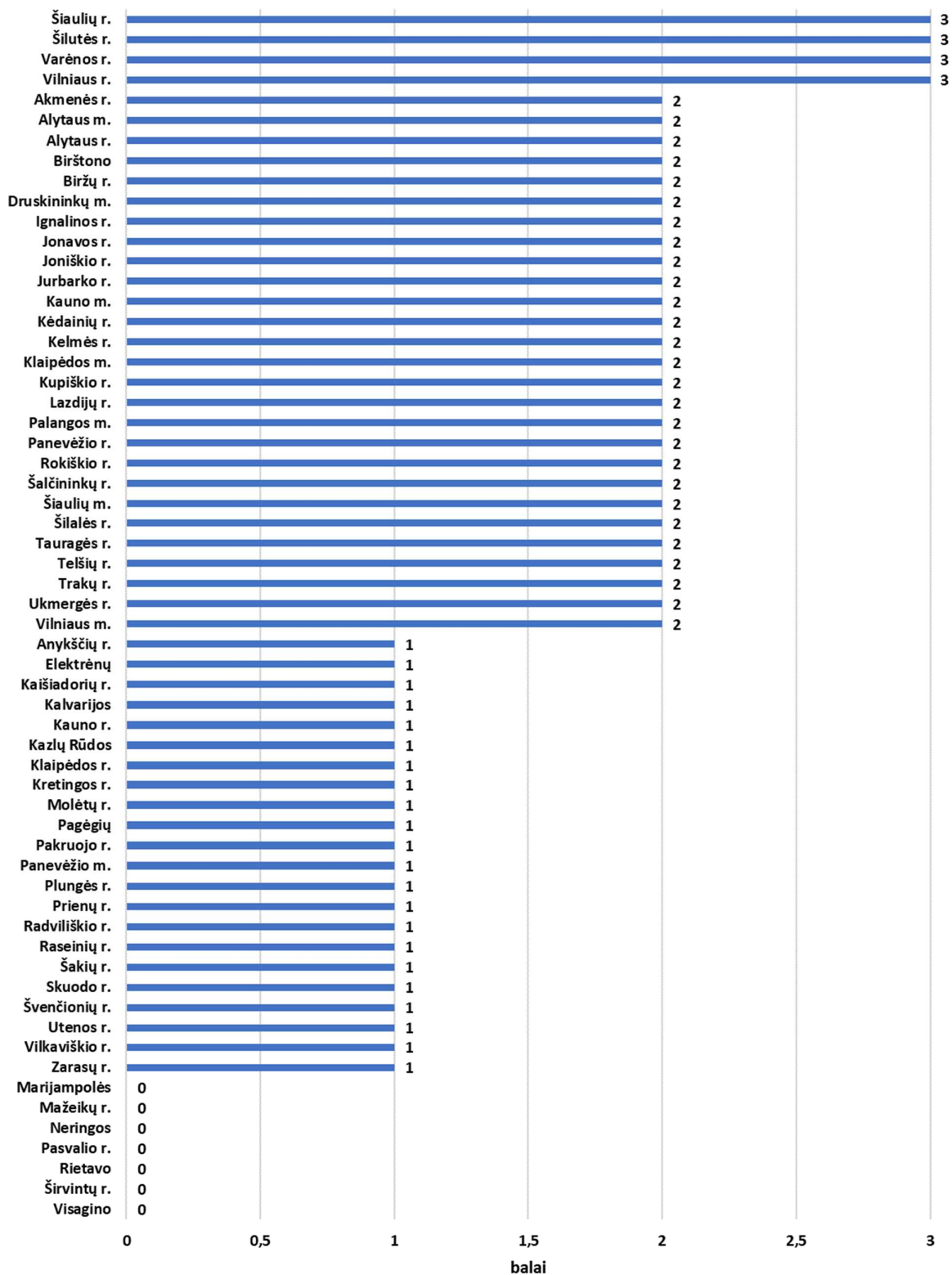
Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 6.

Atlikto pagal viešai prieinamą informaciją vertinimo metu nustatyta (6 lentelė, 4 pav.), kad iniciatyviausios savivaldybės yra Šiaulių r., Šilutės r., Varėnos r. ir Vilniaus r., įgyvendinusios ar įgyvendinančios po 3 projektus. Deja, tokios informacijos apie minėtas iniciatyvas nerasta Marijampolės, Mažeikių r., Neringos, Pasvalio r., Rietavo, Širvintų r. ir Visagino savivaldybių interneto svetainėse.

6 lentelė. Savivaldybių vertinimas balais pagal jų įgyvendinamus darnios plėtros projektus

Eil. Nr.	Savivaldybė	Darnios plėtros projektai (↓)	Eil. Nr.	Savivaldybė	Darnios plėtros projektai (↓)	Eil. Nr.	Savivaldybė	Darnios plėtros projektai (↓)
<i>Maks. balų skaičius</i>		6	<i>Maks. balų skaičius</i>		6	<i>Maks. balų skaičius</i>		6
1	Šiaulių r.	3	21	Palangos m.	2	41	Pagėgių	1
2	Šilutės r.	3	22	Panevėžio r.	2	42	Pakruojo r.	1
3	Varėnos r.	3	23	Rokiškio r.	2	43	Panevėžio m.	1
4	Vilniaus r.	3	24	Šalčininkų r.	2	44	Plungės r.	1
5	Akmenės r.	2	25	Šiaulių m.	2	45	Prienų r.	1
6	Alytaus m.	2	26	Šilalės r.	2	46	Radviliškio r.	1
7	Alytaus r.	2	27	Tauragės r.	2	47	Raseinių r.	1
8	Birštono	2	28	Telšių r.	2	48	Skuodo r.	1
9	Biržų r.	2	29	Trakų r.	2	49	Šakių r.	1
10	Druskininkų m.	2	30	Ukmergės r.	2	50	Švenčionių r.	1
11	Ignalinos r.	2	31	Vilniaus m.	2	51	Utenos r.	1
12	Jonavos r.	2	32	Anykščių r.	1	52	Vilkaviškio r.	1
13	Joniškio r.	2	33	Elektrėnų	1	53	Zarasų r.	1
14	Jurbarko r.	2	34	Kaišiadorių r.	1	54	Marijampolės	0
15	Kauno m.	2	35	Kalvarijos	1	55	Mažeikių r.	0
16	Kėdainių r.	2	36	Kauno r.	1	56	Neringos	0
17	Kelmės r.	2	37	Kazlų Rūdos	1	57	Pasvalio r.	0
18	Klaipėdos m.	2	38	Klaipėdos r.	1	58	Rietavo	0
19	Kupiškio r.	2	39	Kretingos r.	1	59	Širvintų r.	0
20	Lazdijų r.	2	40	Molėtų r.	1	60	Visagino	0

4 pav. Savivaldybių darnios plėtros savanoriškų iniciatyvų balais pasiskirstymas savivaldybėse (balais)

Nustatyta, kad daugeliu atvejų (4 pav.) savivaldybės įgyvendino ar įgyvendina po 2 ar 1 projektą, kurie atitinka kriterijų „Savivaldybių darnios plėtros projektai“.

7. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Gaminančių vartotojų įrenginių galia“

Elektros energiją gaminantis vartotojas – fizinis arba juridinis asmuo, įsirengęs atsinaujinančių išteklių technologijų elektrinę ir gaminantis elektrą savo reikmėms, o nesuvartotą elektros kiekį pateikiantis į elektros tinklus ir, esant poreikiui, ją susigražinantis iš šių tinklų (toliau – gaminantis vartotojas). Tokią decentralizuotos elektros energijos gamybos plėtrą skatina ne tik pingančios saulės elektrinės, bet ir kitos naujos technologijos, skatinančios energetikos sistemos decentralizaciją – iš svarbiausių galima paminėti elektromobilių plėtrą, baterijų sistemas, išmaniąją apskaitą, agregatorių vaidmenį tinklui balansuoti, išmaniuosius elektros tinklus, energetinio efektyvumo technologijas, šilumos siurblių diegimą. Galima daryti išvadą, kad ateities elektros energijos gamyba bus vis labiau decentralizuota ir joje dominuos atsinaujinantys energijos ištekliai.

Numatoma, kad iki 2020 metų gaminantys vartotojai sudarys 2 proc. visų elektros energijos vartotojų, 2030 m. – 30 proc., o 2050 m. – 50 procentų.

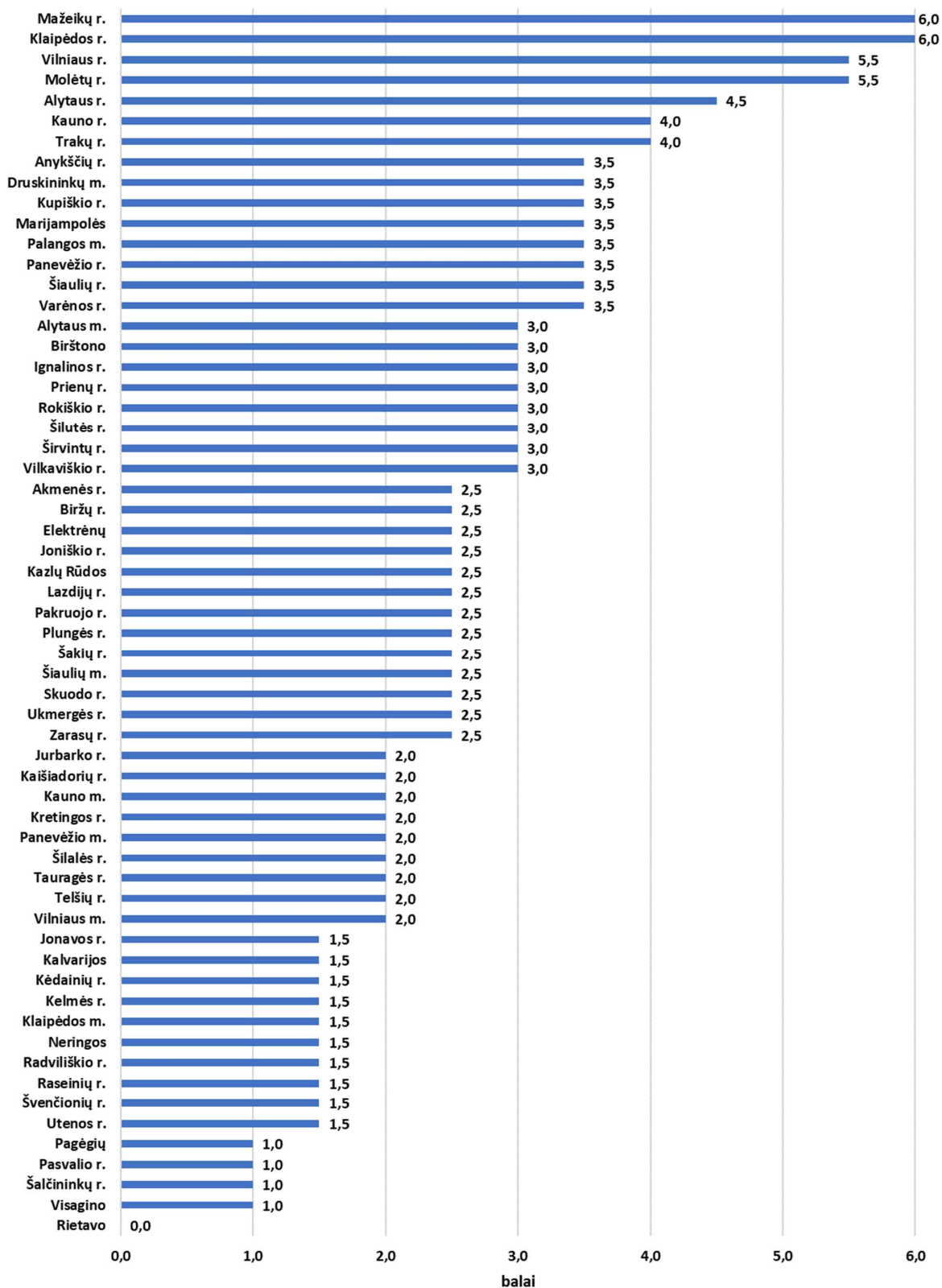
Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 6.

Įvertinus duomenis (naudoti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos ir AB "Enerģijos skirstymo operatorius" 2019 m. rugsėjo 1 d. duomenys) nustatyta (7 lentelė, 5 pav.), kad labiausiai pažengusiomis yra Mažeikių r. ir Klaipėdos r. savivaldybės (surinko po 6 balus iš 6 galimų). Taip pat paminėtinos Vilniaus r. ir Molėtų r. ir savivaldybės, surinkusios po 5,5 balo iš 6 galimų. Rietavo savivaldybėje nenustatyta nė vieno elektros energiją gaminančio vartotojo, todėl šiai savivaldybei skirta 0 (nulis) balų.

7 lentelė. Elektros energiją gaminančių vartotojų įrenginių galios (1000-iai savivaldybės gyventojų) vertinimas savivaldybėse

Eil. Nr.	Savivaldybė	Įrenginių galia 1000 gyventojų		Eil. Nr.	Savivaldybė	Įrenginių galia 1000 gyventojų	
		kW	balai (↓)			kW	balai (↓)
<i>Makimalus balų skaičius</i>				<i>Makimalus balų skaičius</i>			
6				6			
1	Mažeikių r.	22,97	6,0	31	Šiaulių m.	6,42	2,5
2	Klaipėdos r.	21,07	6,0	32	Plungės r.	6,21	2,5
3	Vilniaus r.	19,85	5,5	33	Zarasų r.	6,21	2,5
4	Molėtų r.	18,83	5,5	34	Kazlų Rūdos	6,18	2,5
5	Alytaus r.	15,49	4,5	35	Šakių r.	6,03	2,5
6	Kauno r.	12,94	4,0	36	Biržų r.	6,03	2,5
7	Trakų r.	12,89	4,0	37	Tauragės r.	5,97	2,0
8	Varėnos r.	11,25	3,5	38	Jurbarko r.	5,89	2,0
9	Anykščių r.	11,19	3,5	39	Kaišiadorių r.	5,84	2,0
10	Marijampolės	10,85	3,5	40	Vilniaus m.	4,80	2,0
11	Kupiškio r.	10,70	3,5	41	Šilalės r.	4,76	2,0
12	Druskininkų m.	10,67	3,5	42	Telšių r.	4,52	2,0
13	Šiaulių r.	10,34	3,5	43	Kretingos r.	4,35	2,0
14	Panevėžio r.	10,22	3,5	44	Kauno m.	4,27	2,0
15	Palangos m.	10,05	3,5	45	Panevėžio m.	4,14	2,0
16	Šilutės r.	10,00	3,0	46	Kėdainių r.	3,97	1,5
17	Prienų r.	9,58	3,0	47	Raseinių r.	3,82	1,5
18	Širvintų r.	9,49	3,0	48	Utenos r.	3,75	1,5
19	Vilkaviškio r.	9,23	3,0	49	Jonavos r.	3,66	1,5
20	Rokiškio r.	9,20	3,0	50	Švenčionių r.	3,44	1,5
21	Birštono	8,98	3,0	51	Radviliškio r.	3,07	1,5
22	Ignalinos r.	8,83	3,0	52	Klaipėdos m.	2,58	1,5
23	Alytaus m.	8,49	3,0	53	Kelmės r.	2,52	1,5
24	Lazdijų r.	8,00	2,5	54	Kalvarijos	2,38	1,5
25	Pakruojo r.	7,74	2,5	55	Neringos	2,23	1,5
26	Ukmergės r.	7,28	2,5	56	Pagėgių	2,00	1,0
27	Elektrėnų	7,13	2,5	57	Pasvalio r.	1,76	1,0
28	Skuodo r.	6,99	2,5	58	Šalčininkų r.	1,71	1,0
29	Akmenės r.	6,64	2,5	59	Visagino	0,01	1,0
30	Joniškio r.	6,44	2,5	60	Rietavo	0,00	0,0

5 pav. *Elektros energiją gaminančių vartotojų įrenginių galios savivaldybėse pasiskirstymas 1000-iai savivaldybės gyventojų pagal surinktus balus*

Vyrauja savivaldybės, kurios surinko po 2,5 balo (6–8 kW/1000 gyventojų įrenginių galios) (13 savivaldybių) ir po 1,5 balo (2–4 kW/1000 gyventojų įrenginių galios) (10 savivaldybių) iš 6 galimų balų.

8. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Elektromobilių skaičius“

Vertinimo metu Lietuvoje buvo taikomos dvi pagrindinės skatinimo priemonės rinktis elektromobilių: (1) galimybė naudotis specialiai pažymėtomis maršrutinio transporto eismo juostomis ir (2) parkavimo ir įvažiavimo rinkliavų lengvatos Lietuvos miestuose. Elektromobilių lengvesnei identifikacijai jiems taip pat suteikiami valstybinio registracijos numerio ženklai (numeriai), kurį sudaro dviejų raidžių ir keturių skaitmenų derinys ir šio derinio pirmoji raidė turi būti „E“ raidė.

Elektromobilių skaičius Lietuvoje padidėja vidutiniškai apie 30 vnt. kas mėnesį. Didesnę dalį šalyje registruojamų elektromobilių sudaro jau naudoti elektromobiliai. 2019 m. spalio 1 d. VI „Regitra“ duomenimis Lietuvoje buvo užregistruoti 1264 gryniesi M1⁹ ir N1¹⁰ klasių elektromobiliai, o tai sudaro mažiau nei 1 proc. viso parko (~1,5 mln.).

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 5.

Vertinimo metu paaiškėjo (8 lentelė, 6 pav.), kad pagal elektromobilių skaičių, tenkantį tūkstančiui gyventojų, vertinant balais, pirmoje vietoje yra Neringos sav., surinkusi 5 balus iš 5 galimų. Šioje savivaldybėje 1000-iai gyventojų tenka 4,6 elektromobilio. Vilniaus m. sav. surinko 1,5 balo, kurioje 1000-iai gyventojų tenka 1,1 elektromobilio. 12-oje savivaldybių VI „Regitra“ duomenimis 2019 metų spalio 1 d. nebuvo užregistruotų elektromobilių, todėl toms savivaldybėms skirta po 0 (nuli) balų.

8 lentelė. Elektromobilių skaičiaus (1000-iai savivaldybės gyventojų) vertinimas savivaldybėse

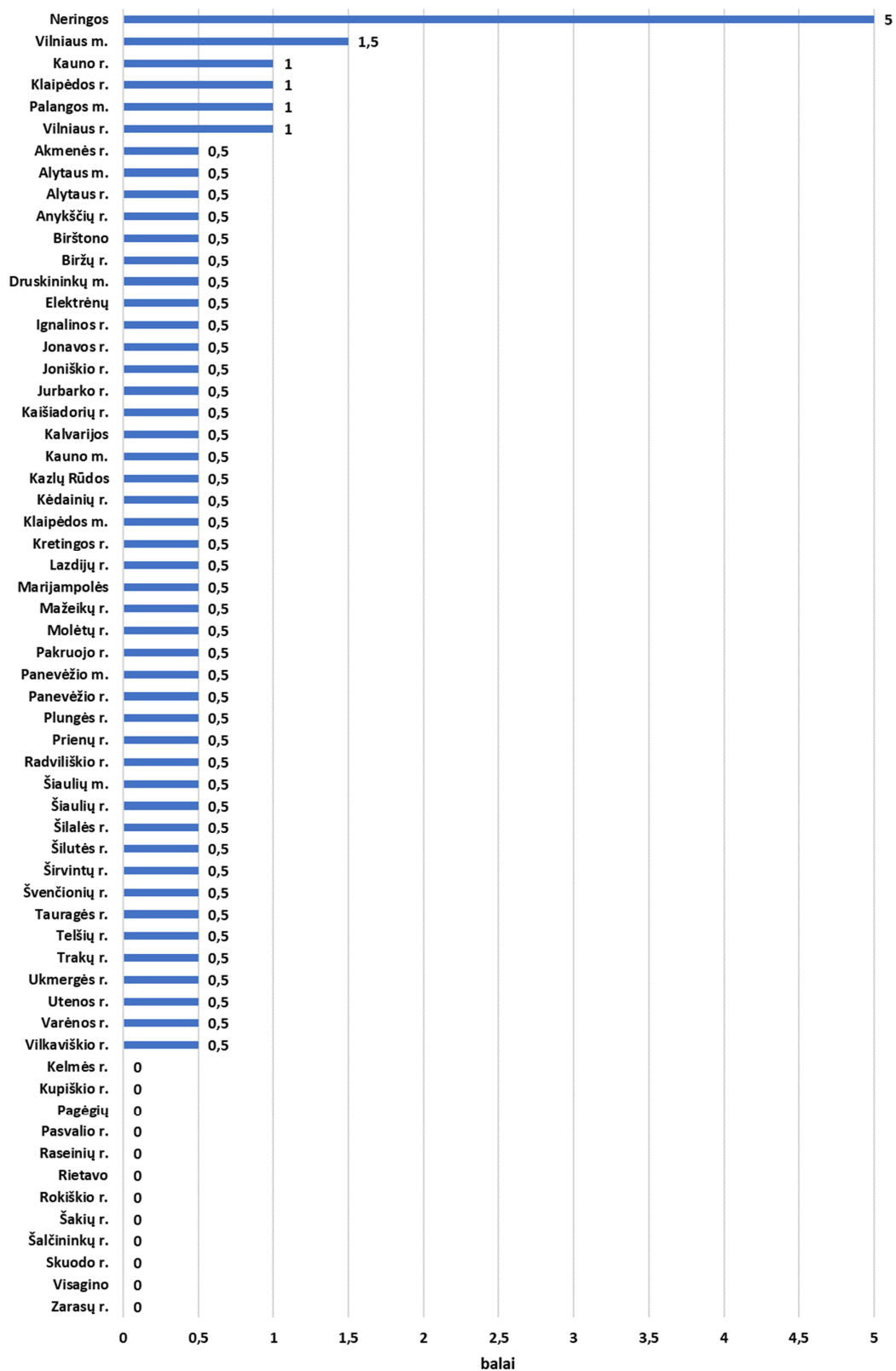
Eil. Nr.	Savivaldybė	Elektromobilių skaičius 1000 gyventojų		Eil. Nr.	Savivaldybė	Elektromobilių skaičius 1000 gyventojų	
		vnt.	balai (↓)			vnt.	balai (↓)
<i>Maks. balų skaičius</i>		5		<i>Maks. balų skaičius</i>		5	
1	Neringos	4,565	5,0	31	Kėdainių r.	0,110	0,5
2	Vilniaus m.	1,110	1,5	32	Šilutės r.	0,106	0,5
3	Palangos m.	0,820	1,0	33	Druskininkų m.	0,104	0,5
4	Vilniaus r.	0,788	1,0	34	Kalvarijos	0,097	0,5
5	Kauno r.	0,645	1,0	35	Kazlų Rūdos	0,088	0,5
6	Klaipėdos r.	0,557	1,0	36	Radviliškio r.	0,085	0,5
7	Trakų r.	0,462	0,5	37	Ignalinos r.	0,068	0,5
8	Kauno m.	0,456	0,5	38	Širvintų r.	0,066	0,5
9	Klaipėdos m.	0,350	0,5	39	Plungės r.	0,060	0,5
10	Tauragės r.	0,343	0,5	40	Molėtų r.	0,058	0,5
11	Šiaulių m.	0,338	0,5	41	Utenos r.	0,054	0,5
12	Mažeikių r.	0,293	0,5	42	Pakruojo r.	0,053	0,5
13	Alytaus r.	0,269	0,5	43	Akmenės r.	0,053	0,5
14	Kretingos r.	0,267	0,5	44	Joniškio r.	0,048	0,5
15	Šiaulių r.	0,265	0,5	45	Varėnos r.	0,048	0,5
16	Birštono	0,243	0,5	46	Švenčionių r.	0,043	0,5
17	Prienų r.	0,231	0,5	47	Vilkaviškio r.	0,029	0,5
18	Panevėžio r.	0,226	0,5	48	Telšių r.	0,025	0,5
19	Lazdijų r.	0,216	0,5	49	Kelmės r.	0,000	0,0
20	Elektrėnų	0,210	0,5	50	Kupiškio r.	0,000	0,0
21	Panevėžio m.	0,208	0,5	51	Pagėgių	0,000	0,0
22	Jurbarko r.	0,199	0,5	52	Pasvalio r.	0,000	0,0
23	Ukmergės r.	0,178	0,5	53	Raseinių r.	0,000	0,0
24	Kaišiadorių r.	0,168	0,5	54	Rietavo	0,000	0,0
25	Marijampolės	0,148	0,5	55	Rokiškio r.	0,000	0,0
26	Alytaus m.	0,140	0,5	56	Skuodo r.	0,000	0,0
27	Šilalės r.	0,136	0,5	57	Šakių r.	0,000	0,0

⁹M1 klasė – variklio varoma ne mažiau kaip keturių ratų transporto priemonė keleiviams vežti, turinti ne daugiau kaip 8 sėdimas vietas keleiviams ir 1 sėdimą vietą vairuotojui (*lengvasis automobilis*)

¹⁰N1 klasė – variklio varoma ne mažiau kaip keturių ratų transporto priemonė kroviniams vežti, kurios techniškai leistina pakrautos transporto priemonės (bendroji) masė ne didesnė kaip 3,5 t (*lengvasis krovininis automobilis*)

Eil. Nr.	Savivaldybė	Elektromobilių skaičius 1000 gyventojų		Eil. Nr.	Savivaldybė	Elektromobilių skaičius 1000 gyventojų	
		vnt.	balai (↓)			vnt.	balai (↓)
		<i>Maks. balų skaičius</i>				<i>Maks. balų skaičius</i>	
			5				5
28	Biržų r.	0,131	0,5	58	Šalčininkų r.	0,000	0,0
29	Anykščių r.	0,129	0,5	59	Visagino	0,000	0,0
30	Jonavos r.	0,121	0,5	60	Zarasų r.	0,000	0,0

6 pav. Elektromobilių kiekio savivaldybėse pasiskirstymas savivaldybėse
1000-iai savivaldybės gyventojų pagal surinktus balus

Vyrauja 42 savivaldybės (6 pav.), kurios surinko po 0,5 balo (geriausiu atveju tūkstančiui gyventojų tenka beveik pusę (iki 0,5) elektromobilio), taip pat reikšmingą dalį sudaro 12-ka savivaldybių, kurios surinko po 0 (nulį) balų.

9. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Elektromobilių įkrovimo stotelių skaičius“

Pirmoji elektromobilio įkrovimo stotelė Lietuvoje atsirado 2011 m. Vilniuje, šalia Energetikos ir technikos muziejaus. Tai buvo įprastos galios įkrovimo stotelė, įkrauti elektromobilį užtrukdavo iki 8 val.

Vėliau sostinėje atsirado dar 14 įkrovimo stotelių, o per penkerius metus prie elektromobilių įkrovimo stotelių tankio Lietuvoje augimo prisidėjo ir savivaldybės, ir Susisiekimo, Energetikos bei Aplinkos ministerijos, ir privatus verslas.

2019 m. esama elektromobilių stotelių infrastruktūra suteikė galimybę elektromobiliais judėti ne tik miestuose, bet ir tarp jų – šalia valstybinės reikšmės kelių įrengtos 25 didelės galios viešosios elektromobilių įkrovimo stotelės.

Daugelis Lietuvos savivaldybių elektromobilių įkrovimo prieigas yra numačiusios savo parengtuose ar rengiamuose darnaus judumo mieste planuose. Lietuvos 17 savivaldybių pasinaudojo ES investicijų galimybe iki 2020 m. pabaigos įrengti elektromobilių įkrovimo prieigas.

Ši viešoji elektromobilių įkrovimo infrastruktūra (šalia valstybinės reikšmės kelių ir savivaldybėse) kuriama ir plėtojama atsižvelgiant į patvirtintus Europos Sąjungos standartus, tačiau sudarant galimybę įkrauti ir kitokio tipo elektromobilius (kombinuotos stotelės su trijų tipų prieigomis – AC, DC (Combo2) ir DC (CHAdEMO)).

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 6.

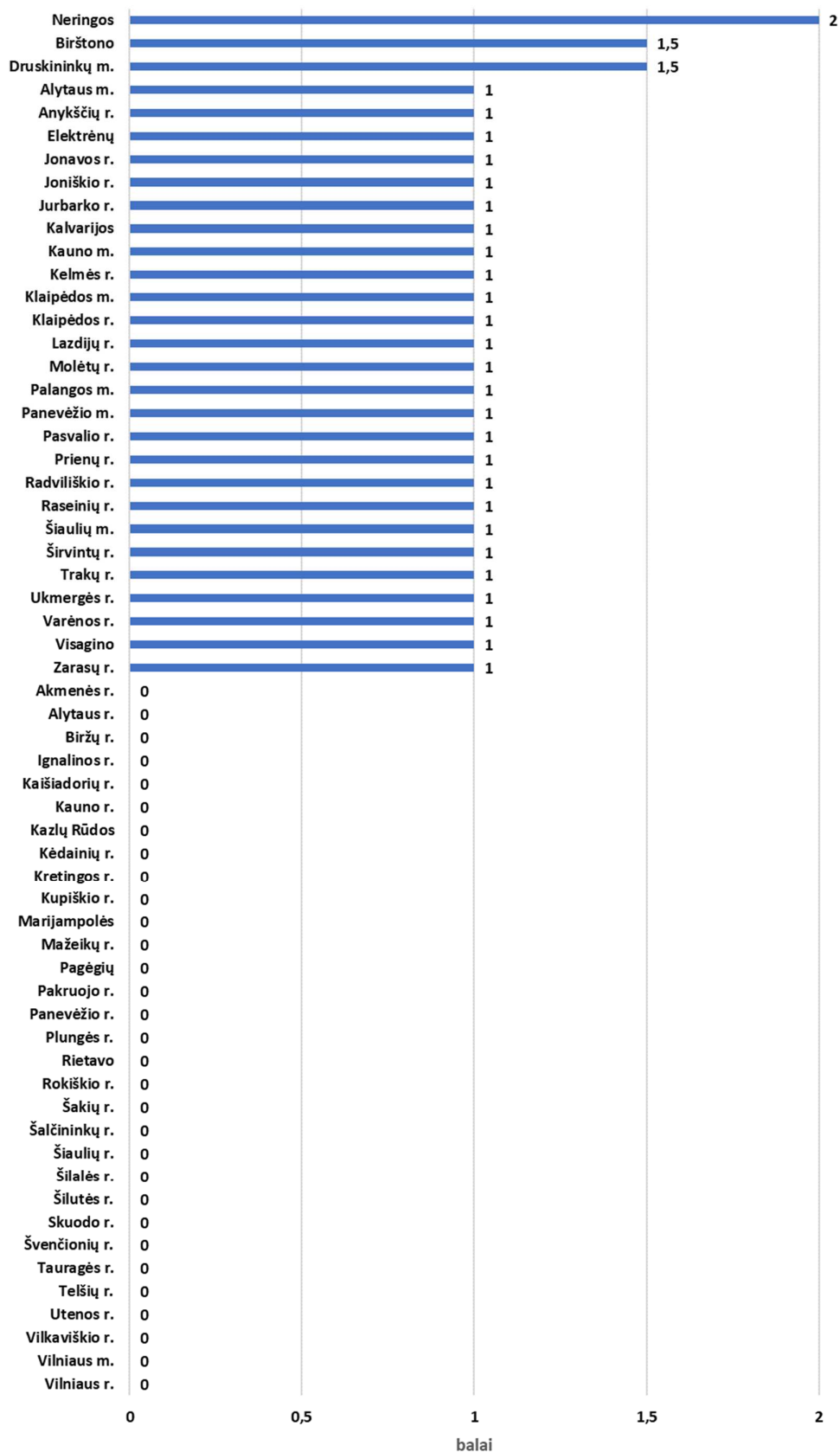
Įvertinus Lietuvos savivaldybių asociacijos pateiktus duomenis apie elektromobilių įkrovimo stotelių skaičių savivaldybėse paaiškėjo, kad vienareikšmiu elektromobilizacijos lyderiu Lietuvoje (įskaitant jau minėtą elektromobilių skaičių 1000-iui savivaldybės gyventojų) tapo Neringos savivaldybė, – jai skirti 2 (du) balai, nes 1000-iui gyventojų tenka 0,6 įkrovimo stotelės (9 lentelė, 7 pav.). Birštono ir Druskininkų m. savivaldybės surinko po 1,5 balo. Dar 26 savivaldybėse elektromobilių įkrovimo stotelės nors ir įrengtos (surinko po 1 balą), bet šių stotelių skaičius, tenkantis 1000-iui savivaldybės gyventojų, yra nuo 0,19 iki 0,01 stotelės.

9 lentelė. Elektromobilių įkrovimo stotelių skaičiaus (1000-iui savivaldybės gyventojų) vertinimas savivaldybėse

Eil. Nr.	Savivaldybė	Įkrovimo stotelių skaičius 1000 gyventojų		Eil. Nr.	Savivaldybė	Įkrovimo stotelių skaičius 1000 gyventojų	
		vnt.	balai (↓)			vnt.	balai (↓)
<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>			
6				6			
1	Neringos	0,571	2,0	31	Alytaus r.	0,000	0,0
2	Birštono	0,486	1,5	32	Biržų r.	0,000	0,0
3	Druskininkų m.	0,259	1,5	33	Ignalinos r.	0,000	0,0
4	Kalvarijos	0,194	1,0	34	Kaišiadorių r.	0,000	0,0
5	Varėnos r.	0,143	1,0	35	Kauno r.	0,000	0,0
6	Elektrėnų	0,126	1,0	36	Kazlų Rūdos	0,000	0,0
7	Jurbarko r.	0,119	1,0	37	Kėdainių r.	0,000	0,0
8	Molėtų r.	0,116	1,0	38	Kretingos r.	0,000	0,0
9	Visagino	0,109	1,0	39	Kupiškio r.	0,000	0,0
10	Panevėžio m.	0,093	1,0	40	Marijampolės	0,000	0,0
11	Trakų r.	0,092	1,0	41	Mažeikių r.	0,000	0,0
12	Ukmergės r.	0,089	1,0	42	Pagėgių	0,000	0,0
13	Anykščių r.	0,086	1,0	43	Pakruojo r.	0,000	0,0
14	Klaipėdos m.	0,074	1,0	44	Panevėžio r.	0,000	0,0
15	Jonavos r.	0,073	1,0	45	Plungės r.	0,000	0,0
16	Zarasų r.	0,066	1,0	46	Rietavo	0,000	0,0
17	Širvintų r.	0,066	1,0	47	Rokiškio r.	0,000	0,0

Eil. Nr.	Savivaldybė	Įkrovimo stotelių skaičius 1000 gyventojų		Eil. Nr.	Savivaldybė	Įkrovimo stotelių skaičius 1000 gyventojų	
		vnt.	balai (↓)			vnt.	balai (↓)
		<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>	
		6				6	
18	Raseinių r.	0,063	1,0	48	Skuodo r.	0,000	0,0
19	Palangos m.	0,063	1,0	49	Šakių r.	0,000	0,0
20	Alytaus m.	0,060	1,0	50	Šalčininkų r.	0,000	0,0
21	Lazdijų r.	0,054	1,0	51	Šiaulių r.	0,000	0,0
22	Joniškio r.	0,048	1,0	52	Šilalės r.	0,000	0,0
23	Pasvalio r.	0,043	1,0	53	Šilutės r.	0,000	0,0
24	Kelmės r.	0,039	1,0	54	Švenčionių r.	0,000	0,0
25	Prienų r.	0,038	1,0	55	Tauragės r.	0,000	0,0
26	Kauno m.	0,038	1,0	56	Telšių r.	0,000	0,0
27	Radviliškio r.	0,028	1,0	57	Utenos r.	0,000	0,0
28	Klaipėdos r.	0,017	1,0	58	Vilkaviškio r.	0,000	0,0
29	Šiaulių m.	0,010	1,0	59	Vilniaus m.	0,000	0,0
30	Akmenės r.	0,000	0,0	60	Vilniaus r.	0,000	0,0

7 pav. Elektromobilių įkrovimo stotelių kiekio savivaldybėse pasiskirstymas
1000-iai savivaldybės gyventojų pagal surinktus balus

Didžiojoje dalyje Lietuvos savivaldybių (31) elektromobilių įkrovimo stotelių vertinimo metu dar nebuvo įrengta arba informacijos apie įkrovimo stoteles nebuvo gauta (skirta 0 balų).

10. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Finansuojami projektai“

Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavimas yra skiriamas projektams, kurie prisideda prie 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos tikslų įgyvendinimo, atitinka kvietimuose teikti paraiškas finansuojamoms veikloms bei pareiškėjams nustatytas sąlygas ir yra parengti pagal administruojančių institucijų nustatytus reikalavimus tokiems projektams.

Europos Sąjungos parama 2014–2020 metų laikotarpiu yra skiriama ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo projektams įgyvendinti. Tokie projektai dažniausiai finansuojami pagal 4 prioritetą – Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas.

2019 m. savivaldybės įgyvendino tokius projektai, kaip antai:

- šilumos tiekimo tinklų modernizavimas ir plėtra;
- elektros skirstomųjų tinklų modernizavimas ir plėtra;
- daugiabučių namų atnaujinimas;
- biokuro panaudojimo skatinimas šilumos energijai gaminti;
- darnaus judumo priemonių diegimas;
- pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra;
- AEI namų ūkiams.

Šio vertinimo metu siekta nustatyti, kiek 1000-iai kiekvienos savivaldybės gyventojų tenka paraiškoms ar projektams skirto finansavimo.

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 9.

Atlikto vertinimo metu nustatyta (10 lentelė, 8 pav.), kad išskirtinai daugiausia Europos Sąjungos paramos, skirtos paraiškoms ar projektams finansuoti, tenka Druskininkų m. savivaldybei, surinkusiai 9 balus iš 9 galimų. Klaipėdos m. savivaldybė surinko 2,5 balo, Vilniaus m. ir Biržų r. savivaldybės – po 1,5 balo. Dar 1 balą gavo Visagino savivaldybė, o iš likusių savivaldybių 52 surinko po 0,5 balo, 3 savivaldybės (Ignalinos r., Rietavo ir Švenčionių r.) savivaldybės gavo po 0 (nulį) balų.

10 lentelė. Europos Sąjungos paramos, skirtos paraiškoms ar projektams finansuoti Lietuvos savivaldybėse vertinimas

Eil. Nr.	Savivaldybė	ES finansinė parama, tenkanti 1000 gyventojų		Eil. Nr.	Savivaldybė	ES finansinė parama, tenkanti 1000 gyventojų	
		eurai	balai (↓)			eurai	balai (↓)
<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>			
9				9			
1	Druskininkų m.	4773211,50	9,0	31	Anykščių r.	34423,58	0,5
2	Klaipėdos m.	1115822,28	2,5	32	Kaišiadorių r.	33503,28	0,5
3	Vilniaus m.	615634,36	1,5	33	Širvintų r.	33075,08	0,5
4	Biržų r.	591232,30	1,5	34	Prienų r.	32485,65	0,5
5	Visagino	340415,98	1,0	35	Akmenės r.	27987,81	0,5
6	Panevėžio m.	161410,69	0,5	36	Kretingos r.	27052,55	0,5
7	Vilkaviškio r.	143286,05	0,5	37	Telšių r.	27044,92	0,5
8	Kupiškio r.	129374,61	0,5	38	Skuodo r.	24435,61	0,5
9	Pasvalio r.	124504,40	0,5	39	Plungės r.	23808,30	0,5
10	Šiaulių m.	112356,37	0,5	40	Jurbarko r.	20986,64	0,5
11	Rokiškio r.	92734,08	0,5	41	Marijampolės	19981,15	0,5
12	Kauno m.	91651,92	0,5	42	Šalčininkų r.	19538,80	0,5
13	Molėtų r.	84785,74	0,5	43	Neringos	18117,26	0,5
14	Radviliškio r.	71098,72	0,5	44	Šiaulių r.	17479,46	0,5
15	Jonavos r.	65543,01	0,5	45	Klaipėdos r.	13104,45	0,5
16	Palangos m.	64208,82	0,5	46	Panevėžio r.	12177,05	0,5

Eil. Nr.	Savivaldybė	ES finansinė parama, tenkanti 1000 gyventojų		Eil. Nr.	Savivaldybė	ES finansinė parama, tenkanti 1000 gyventojų	
		eurai	balai (€)			eurai	balai (€)
		<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>	
		9				9	
17	Tauragės r.	57447,04	0,5	47	Varėnos r.	11459,36	0,5
18	Trakų r.	56934,33	0,5	48	Kelmės r.	11109,38	0,5
19	Zarasų r.	53619,46	0,5	49	Kalvarijos	7668,44	0,5
20	Ukmergės r.	52525,72	0,5	50	Elektrėnų	6259,32	0,5
21	Birštono	49186,94	0,5	51	Joniškio r.	4106,07	0,5
22	Raseinių r.	45972,51	0,5	52	Pagėgių	3690,30	0,5
23	Lazdijų r.	41383,64	0,5	53	Alytaus r.	3320,80	0,5
24	Šilutės r.	40431,35	0,5	54	Vilniaus r.	3220,21	0,5
25	Utenos r.	40272,59	0,5	55	Šakių r.	3166,57	0,5
26	Kėdainių r.	39379,90	0,5	56	Kazlų Rūdos	3083,67	0,5
27	Mažeikių r.	39107,66	0,5	57	Pakruojo r.	3032,31	0,5
28	Alytaus m.	37749,86	0,5	58	Ignalinos r.	0,00	0,0
29	Šilalės r.	37648,89	0,5	59	Rietavo	0,00	0,0
30	Kauno r.	34601,93	0,5	60	Švenčionių r.	0,00	0,0

8 pav. Europos Sąjungos paramos, skirtos paraiškoms ar projektams finansuoti, pasiskirstymas Lietuvos savivaldybėse 1000-iai savivaldybės gyventojų pagal surinktus balus

2021–2027 metais Lietuvos regionai gali tikėtis didžiausio galimo Europos Sąjungos finansavimo. Europos Komisijai atnaujinus statistinius duomenis, Lietuva traktuojama ne kaip vientisas, o kaip du skirtingo išsivystymo regionai – Vilniaus miestas ir Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionas.

Jei tokiam skirstymui bus galutinai pritarta, ekonomiškai mažiau išsivysčiusiam šalies Vidurio ir Vakarų regionui bus skiriamas didesnis ES finansavimas, o Vilniaus regionui skiriamas ES finansavimas sumažės.

Jei 2021–2027 metais Lietuvos valstybė būtų traktuojama kaip vienas regionas, šaliai skiriama Sanglaudos fondų lėšų suma, palyginti su 2014–2020 daugiamete finansine programa, mažėtų apie 24 proc.,– iki maždaug 5,5 mlrd. eurų, o valstybę traktuojant kaip du regionus, ji siektų apie 6,5 mlrd. eurų.

Pritarus naujam šalies skirstymui, ekonomiškai mažiau pažengusiam Vidurio ir Vakarų regionui būtų skiriama didesnė ES parama, kuria būtų galima finansuoti iki 85 proc. projekto vertės. Tuo metu Vilniaus regione ES Sanglaudos fondo lėšomis būtų galima finansuoti tik 50 proc. projektų vertės.

11. Savivaldybių vertinimas pagal kriterijų „Nekilnojamojo turto mokestis AEI jėgainėms“

Minėti savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planai turi užtikrinti, kad savivaldybių teritorijose nebūtų kuriamos sąlygos, ribojančios atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą. Savivaldybės, kaip numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, rengia ir įgyvendina visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemonės, viešai skelbia informaciją apie paramos schemas, taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai.

Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nurodyta, kad atsinaujinantys energijos ištekliai yra perspektyviausias energijos šaltinis plečiant decentralizuotą energijos gamybą, todėl tokia gamyba turi būti tinkamai skatinama mokestinėmis, investicinėmis ir kitomis finansinėmis priemonėmis.

Nekilnojamojo turto (įskaitant AEI jėgaines) apmokestinimą nekilnojamojo turto mokesčiu, kurio tarifas – nuo 0,3 proc. iki 3 proc. nekilnojamojo turto mokestinės vertės, reglamentuoja Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymas. Konkretų mokesčio tarifą nustato savivaldybių tarybos. Minėtame įstatyme savivaldybių taryboms suteikta teisė sumažinti mokestį arba visai jo atleisti.

Maksimalus balų skaičius pagal šį kriterijų – 4.

Atlikus vertinimą (vertinimui naudota Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje¹¹ paskepta informacija) nustatyta, kad palankiausios nekilnojamojo turto mokesčio, taikomo 2019 m. AEI jėgainėms, atžvilgiu yra Kalvarijos, Mažeikių r., Panevėžio r. ir Visagino sav. (mokesčio tarifas – 0,3 proc), taip pat paminėtina Kelmės r. sav. (mokesčio tarifas – 0,4 proc), kurios surinko po 3 balus iš 4 galimų (11 lentelė, 9 pav.). Pagal šį kriterijų nepalankiausiomis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrai nustatytos, surinkusios tik po 0 (nulį) balų iš 4 galimų, Jurbarko r., Pagėgių, Šilalės r., Šilutės r. ir Tauragės r. savivaldybės, kuriose AEI jėgainėms taikomas maksimalus nekilnojamojo turto mokestis (mokesčio tarifas – 3 proc.).

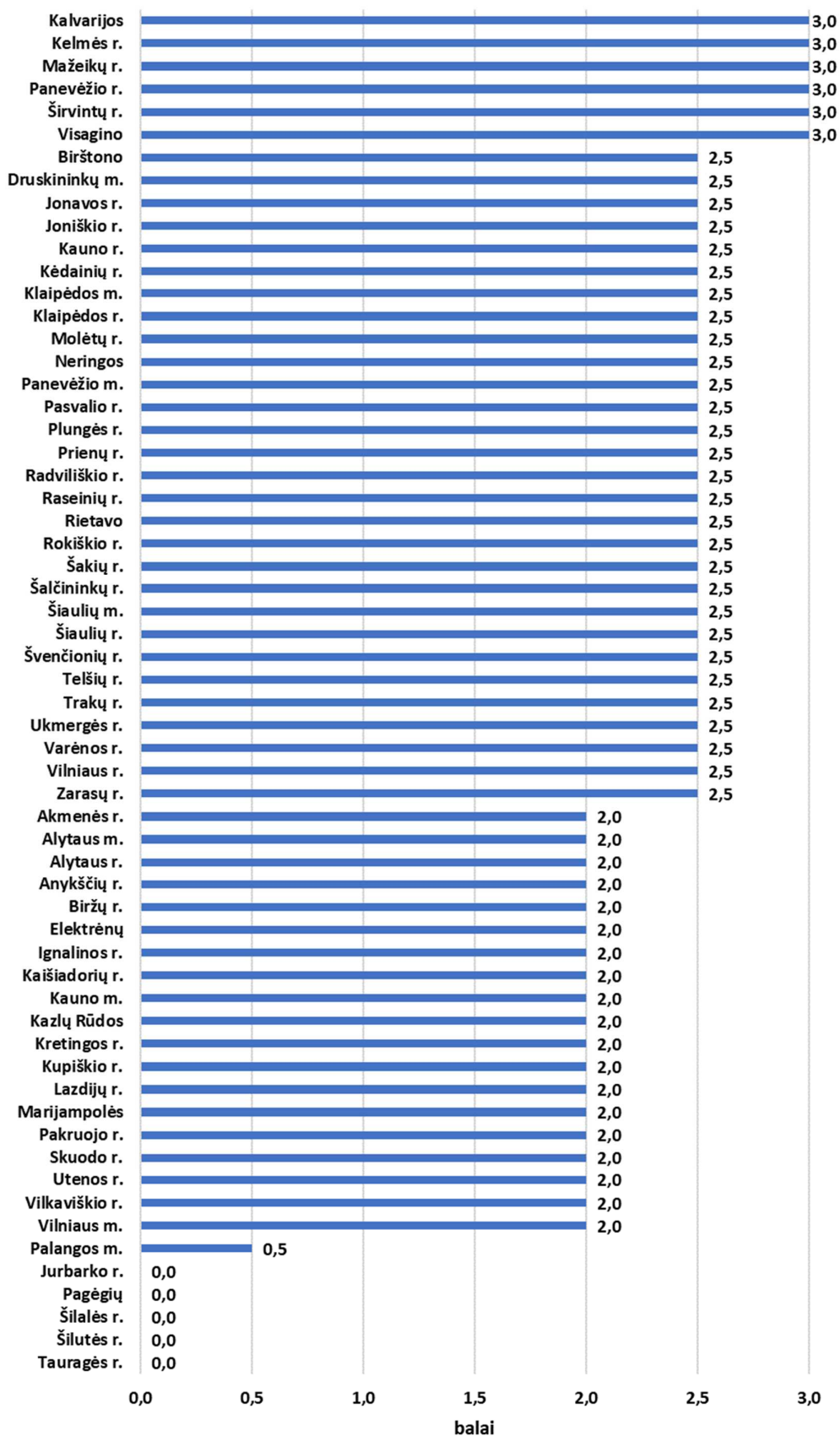
11 lentelė. Nekilnojamojo turto mokesčio, taikomo AEI jėgainėms Lietuvos savivaldybėse, vertinimas

Eil. Nr.	Savivaldybė	Nekilnojamojo turto mokesčio tarifas		Eil. Nr.	Savivaldybė	Nekilnojamojo turto mokesčio tarifas	
		proc.	balai (↓)			proc.	balai (↓)
		<i>Maksimalus balų skaičius</i>				<i>Maksimalus balų skaičius</i>	
			4				4
1	Kalvarijos	0,3	3,0	31	Joniškio r.	0,9	2,5
2	Mažeikių r.	0,3	3,0	32	Klaipėdos r.	0,9	2,5
3	Panevėžio r.	0,3	3,0	33	Šalčininkų r.	0,9	2,5

¹¹<https://www.vmi.lt/cms/web/kmdb/1.9.6.2>

Eil. Nr.	Savivaldybė	Nekilnojamojo turto mokesčio tarifas		Eil. Nr.	Savivaldybė	Nekilnojamojo turto mokesčio tarifas	
		proc.	balai (€)			proc.	balai (€)
4	Visagino	0,3	3,0	34	Švenčionių r.	0,9	2,5
5	Kelmės r.	0,4	3,0	35	Ukmergės r.	0,9	2,5
6	Birštono	0,5	2,5	36	Akmenės r.	1,0	2,0
7	Kauno r.	0,5	2,5	37	Alytaus m.	1,0	2,0
8	Molėtų r.	0,5	2,5	38	Alytaus r.	1,0	2,0
9	Neringos	0,5	2,5	39	Anykščių r.	1,0	2,0
10	Plungės r.	0,5	2,5	40	Biržų r.	1,0	2,0
11	Rietavo	0,5	2,5	41	Elektrėnų	1,0	2,0
12	Rokiškio r.	0,5	2,5	42	Ignalinos r.	1,0	2,0
13	Širvintų r.	0,5	3,0	43	Kauno m.	1,0	2,0
14	Telšių r.	0,5	2,5	44	Kazlų Rūdos	1,0	2,0
15	Trakų r.	0,5	2,5	45	Kretingos r.	1,0	2,0
16	Raseinių r.	0,6	2,5	46	Kupiškio r.	1,0	2,0
17	Šiaulių r.	0,7	2,5	47	Lazdijų r.	1,0	2,0
18	Druskininkų m.	0,7	2,5	48	Marijampolės	1,0	2,0
19	Jonavos r.	0,7	2,5	49	Pakruojo r.	1,0	2,0
20	Šakių r.	0,7	2,5	50	Skuodo r.	1,0	2,0
21	Šiaulių m.	0,7	2,5	51	Utenos r.	1,0	2,0
22	Varėnos r.	0,7	2,5	52	Vilkaviškio r.	1,0	2,0
23	Radviliškio r.	0,8	2,5	53	Vilniaus m.	1,0	2,0
24	Kėdainių r.	0,8	2,5	54	Kaišiadorių r.	1,1	2,0
25	Klaipėdos m.	0,8	2,5	55	Palangos m.	2,0	0,5
26	Panevėžio m.	0,8	2,5	56	Jurbarko r.	3,0	0,0
27	Pasvalio r.	0,8	2,5	57	Pagėgių	3,0	0,0
28	Prienų r.	0,8	2,5	58	Šilalės r.	3,0	0,0
29	Vilniaus r.	0,8	2,5	59	Šilutės r.	3,0	0,0
30	Zarasų r.	0,8	2,5	60	Tauragės r.	3,0	0,0

9 pav. Nekilnojamojo turto mokesčio, taikomo AEI jėgainėms, pasiskirstymas Lietuvos savivaldybėse pagal surinktus balus

Vyrauja savivaldybės (30 savivaldybių), kurios, taikydamos nuo 0,5 iki 0,9 proc. nekilnojamojo turto mokesčio tarifą AEI jėgainėms, surinko po 2,5 balo, taip pat reikšmingą dalį sudaro 19 savivaldybių, kurios surinko po 2 balus iš 4 galimų (taiko nuo 1,0 iki 1,1 proc. mokesčio tarifą) (9 pav.).

APIBENDRINIMAS

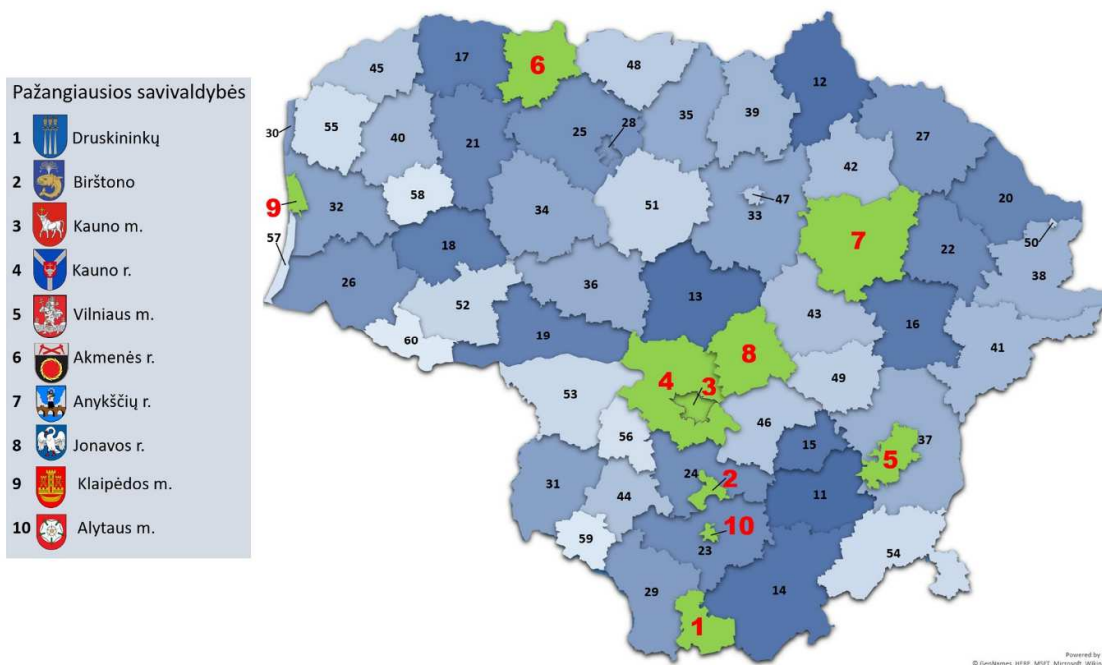
Apibendrinant 2019 metais atliko pirmojo savivaldybių vertinimo pagal savivaldybių pasiektą pažangą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse rezultatus (12 lentelė, 10 pav.), geriausių rezultatų pasiekusia ir aiškia lydere pripažįstama Druskininkų m. savivaldybė, surinkusi 50 balų iš 100 galimų (I vieta). II vieta atitenka Birštono savivaldybei (42 balai), III – Kauno m. savivaldybei (41,5 balo), IV – Kauno r. savivaldybei (41 balas) ir V vieta – Vilniaus m. savivaldybei (40,5 balo).

Labiausiai pasistengti suaktyvinti savo veiklą turėtų tos savivaldybės, kurios šio vertinimo metu surinko mažiausiai balų (detaliau žr. 12 lentelę).

12 lentelė. Apibendrinantis Lietuvos savivaldybių vertinimas balais pagal savivaldybių pasiektą pažangą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse

Eil. Nr.	Savivaldybė	Viso balų (↓)	Eil. Nr.	Savivaldybė	Viso balų (↓)	Eil. Nr.	Savivaldybė	Viso balų (↓)
	<i>Maks. balų skaičius</i>	100		<i>Maks. balų skaičius</i>	100		<i>Maks. balų skaičius</i>	100
1	Druskininkų m.	50,0	21	Telšių r.	28,5	41	Švenčionių r.	22,0
2	Birštono	42,0	22	Utenos r.	28,5	42	Kupiškio r.	21,5
3	Kauno m.	41,5	23	Alytaus r.	27,5	43	Ukmergės r.	21,0
4	Kauno r.	41,0	24	Prienų r.	27,5	44	Marijampolės	20,5
5	Vilniaus m.	40,5	25	Šiaulių r.	26,5	45	Skuodo r.	20,5
6	Akmenės r.	34,0	26	Šilutės r.	26,5	46	Kaišiadorių r.	19,5
7	Anykščių r.	34,0	27	Rokiškio r.	25,5	47	Panevėžio m.	19,5
8	Jonavos r.	33,0	28	Šiaulių m.	25,5	48	Joniškio r.	19,0
9	Klaipėdos m.	33,0	29	Lazdijų r.	25,0	49	Širvintų r.	18,5
10	Alytaus m.	32,5	30	Palangos m.	25,0	50	Visagino	18,5
11	Trakų r.	32,5	31	Vilkaviškio r.	25,0	51	Radviliškio r.	17,5
12	Biržų r.	31,0	32	Klaipėdos r.	24,5	52	Tauragės r.	17,5
13	Kėdainių r.	31,0	33	Panevėžio r.	24,5	53	Šakių r.	17,0
14	Varėnos r.	31,0	34	Kelmės r.	24,0	54	Šalčininkų r.	15,5
15	Elektrėnų	30,5	35	Pakruojo r.	23,5	55	Kretingos r.	14,5
16	Molėtų r.	30,0	36	Raseinių r.	23,0	56	Kazlų Rūdos	14,0
17	Mažeikių r.	29,5	37	Vilniaus r.	23,0	57	Neringos	11,5
18	Šilalės r.	29,5	38	Ignalinos r.	22,5	58	Rietavo	10,5
19	Jurbarko r.	29,0	39	Pasvalio r.	22,5	59	Kalvarijos	9,0
20	Zarasų r.	29,0	40	Plungės r.	22,5	60	Pagėgių	3,5

10 pav. Pažangiausios Lietuvos savivaldybės pagal pasiektą pažangą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse

Agentūra ir tolesniais metais atliks kasmetinius savivaldybių vertinimus pagal jų pasiektą pažangą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse. Savivaldybių viešai skelbiama informacija, jos geresnis prieinamumas leistų tiksliau įvertinti savivaldybių veiklą bei pasitarnautų savivaldybių gyventojams.